

Ομοιότητες και διαφορές στα προφίλ των Ελλήνων μεταναστών

Η οικονομική κρίση έχει εξαναγκάσει τα τέσσερα τελευταία χρόνια χιλιάδες Ελλήνων, κυρίως επιστημόνων να εγκαταλείψουν...τη χώρα αναζητώντας μια καλύτερη τύχη στο εξωτερικό. Πολλοί έχουν σπεύσει να παρομοιάσουν αυτό το «κύμα φυγής» με τα μεταναστευτικό ρεύμα της δεκαετίας του '60. Ποιο λοιπόν είναι το προφίλ του προ 50ετίας Έλληνα Μετανάστη και ποιο του σημερινού;

Στη δωδεκαετία 1961-1973 μετανάστευσαν στη Γερμανία (μόνο από την ενδοχώρα της Βόρειας Ελλάδας) περί τα δύο εκατομμύρια Έλληνες.

Το προφίλ του προ 50ετίας Έλληνα μετανάστη

Άνδρας (στη συνέχεια ακολουθούσε η γυναίκα - αδελφή, σύζυγος, κόρη κλπ.), ηλικίας 20 - 40 ετών, απόφοιτος δημοτικού σχολείου, αγρότης ή απλώς ανειδίκευτος εργάτης και ... κυρίως υγιής (ώστε ο εργοδότης και η χώρα υποδοχής να μην «χρεωθεί» τα όποια έξοδα περίθαλψης και νοσηλείας του).

Οι γερμανικές επιτροπές μετανάστευσης εγκαταστάθηκαν σε μεγάλες ελληνικές πόλεις και σε συνεργασία με ειδικούς γιατρούς επέλεγαν το νέο εργατικό δυναμικό για τη στελέχωση των βιομηχανιών και την επανασύσταση της εθνικής οικονομίας της Γερμανίας - λίγα χρόνια μετά την πολιτική και οικονομική της κατάρρευση.

Μόνο τη διετία 2009 - 2011, οι Έλληνες που μετανάστευσαν σε χώρες κυρίως της δυτικής και βόρειας Ευρώπης και της Αμερικής ξεπερνούν (σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις και άτυπες καταγραφές) τα 120.000 άτομα.

Το προφίλ του σύγχρονου Έλληνα μετανάστη

Άνδρας (σε ποσοστό 60-70%), ηλικίας 30 - 40 ετών (συχνά πολύ μεγαλύτερος), απόφοιτος (σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60%) ελληνικών ή ξένων πανεπιστημίων, κάτοχος μεταπτυχιακών ή διδακτορικών τίτλων, γόνος μεσοαστικής ή μεγαλοαστικής οικογένειας.

Η χώρα υποδοχής δεν είναι πλέον η όποια κεντροευρωπαϊκή υπό βιομηχανική υπερ-ανάπτυξη, αλλά η χώρα των σπουδών και κυρίως οι αγγλόφωνες χώρες (ΗΠΑ, Βρετανία και κεντρική Ευρώπη). Οι αγρότες - ανειδίκευτοι εργάτες είναι τώρα μηχανικοί, τεχνικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών, γιατροί...

Οι γερμανικές επιτροπές μετανάστευσης δεν υπάρχουν πια. Τη θέση τους πήραν τα ηλεκτρονικά ευρωπαϊκά πόρταλ για την εύρεση εργασίας επιστημόνων από τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου στις αναπτυγμένες χώρες εισδοχής.

Οι διαφορές ανάμεσα στο τότε και το σήμερα

Οι συνθήκες δεν είναι ίδιες. Σήμερα δεν γράφονται τραγούδια «της ξενιτιάς», οι μετανάστες δεν φτάνουν στο ...«σταθμό του Μονάχου», αλλά στο αεροδρόμιο του Χίθροου ή της Φρανκφούρτης, ο «άλλος» δεν είναι πια ο «ξένος» και αλλόγλωσσος - «φρόντισε» το διαδίκτυο αλλά και τα ταξίδια των νέων από νεαρή ηλικία στο εξωτερικό - και η επικοινωνία με την ελληνική οικογένεια που παραμένει «πίσω» γίνεται με το skype ή έστω το τηλέφωνο, που δεν στοιχίζει πλέον 55 δολάρια ανά τρίλεπτο, όπως στη δεκαετία του '50 στην Αμερική...

Τα αίτια της σύγχρονης φυγής

Όπως ανέφερε ο καθηγητής Λόης Λαμπριανίδης, στην ημερίδα «Η μετανάστευση τότε ... η μετανάστευση τώρα» που διοργάνωσε η κοσμητεία της Φιλοσοφικής του ΑΠΘ κύριο αίτιο της σύγχρονης «φυγής» των Ελλήνων επιστημόνων είναι η «πλασματική», όπως είπε, «υπερπροσφορά πτυχιούχων στην Ελλάδα» (κατέθεσε στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία δεν είναι - ποσοστιαία - μεγαλύτερη από άλλες χώρες της Ευρώπης), τη χαμηλή ζήτηση στην Ελλάδα πτυχιούχων, τη μείωση των μισθών, την αμφίσημη στάση της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στη γνώση και τελικά το «λανθασμένο αναπτυξιακό μοντέλο» που ακολουθεί η χώρα.

«Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό είναι το βασικότερο στοιχείο της ανάπτυξης» κατέληξε ο καθηγητής, στην εισήγησή του με τίτλο, «Η αλληλοτροφοδοτούμενη σχέση μεταξύ της διεθνούς μετανάστευσης πτυχιούχων και της οικονομικής κρίσης: Η περίπτωση της Ελλάδας», καταγράφοντας ως μοναδικά θετικά στοιχεία της σύγχρονης επιστημονικής μετανάστευσης των Ελλήνων τη μεταφορά τεχνογνωσίας, που θα αποκτηθεί στη χώρα της μετανάστευσης, στη χώρα προέλευσης είτε ο μετανάστης επιστρέψει είτε απλώς επεκτείνει τις επιστημονικές επιχειρηματικές δραστηριότητές του στην πατρίδα του.